

วิจัยชั้นเรียนเปลี่ยนครู

นางสาวชญญา อองอาจ ครูภูมิปัญญาภาษาไทย ชั้น ๖

เรียนรู้การจัดการชั้นเรียน

ต่อสู้...กับโลกภายใน

เกิดความกระจำง

ของ “ใจครู”

เรียนรู้การจัดการชั้นเรียน

ต่อสู้...กับโลกภายใน

เกิดความกระจำงของ... “ใจครู”

นับตั้งแต่ภาคเรียนวิริยะสู่ภาคเรียนวิมังสา ฉันได้ทำหน้าที่เป็น “ครูสอนวิชาภูมิ-
ปัญญาภาษาไทยชั้น ๖” มาห้าเดือนกว่า หากนับไปวันแรกที่ได้ทำหน้าที่นี้ ฉันยอมรับ
ว่าตนเองยังด้อยประสบการณ์มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ด้านการจัดการ
ชั้นเรียน...

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพลินพัฒนามุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ฉันจำประโยคนี้ได้เสมอ ตัวฉันเองก่อนที่ได้มาทำหน้าที่ครูที่ได้ลงสอนอย่างจริงจัง
ฉันได้มีโอกาสอ่านหนังสือเกี่ยวกับการจัดการศึกษามาพอสมควรจากคำแนะนำของ
เพื่อนครู และจากการสังเกตการสอนของคุวิชา ทำให้ฉันเห็นรูปแบบการเรียนการสอน
แบบใหม่ี่อย่างป็นรูปธรรม ขณะที่ฉันยังทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการสอน ฉันรู้สึกชื่นชอบ
วิธีการจัดการชั้นเรียนของเพื่อนครูที่โรงเรียนแห่งนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากโรงเรียน
คือสถานที่ที่มีความสำคัญ เป็นศูนย์รวมความรู้ที่หลากหลาย หากบรรยากาศการเรียนรู้
ในโรงเรียนโดยเฉพาะในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยแล้ว เด็ก ๆ ก็คงไม่ยอมมาเรียน
การจัดการชั้นเรียนของครูจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เด็ก ๆ เกิดความรู้สึก
อยากเรียนรู้ โดยมีความเพียรเป็นที่ตั้ง เพราะสิ่งนี้คือจุดเริ่มต้นของการเป็นเจ้าของ
การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเขาจะสามารถต่อยอดความรู้ออกไปได้อย่างไม่สิ้นสุด

เมื่อไม่กี่วันมานี้เด็ก ๆ ได้ทำเจตคติ ซึ่งในหน่วยวิชาที่ฉันสอนนั้นผลเจตคติ
ออกมาไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากเด็กไม่ยอมเรียนรู้และมีความไม่เข้าใจเพิ่มมากขึ้น
ทำให้ฉันได้ตระหนักและกลับมาทบทวนตนเองอีกครั้งว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนี้
ก่อนอื่นฉันบอกก่อนว่านี่คือภาคเรียนสุดท้ายของปีการศึกษานี้ การเรียนในวิชา

ภูมิปัญญาภาษาไทยชั้น ๖ จะเรียนเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือวรรณกรรมปฏิสัมพันธ์
ในครั้งแรกที่ฉันได้ลงสอนฉันรู้สึกได้ถึงความยากและความกดดัน ซึ่งฉันขอชี้แจงที่จะ
ประเด็นโดยไล่เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. ความยากของหนังสือวรรณกรรมปฏิสัมพันธ์ เนื่องจาก หนังสือเล่มนี้มุ่ง
หมายให้เป็นบทวรรณกรรมคัดสรรเชิงปฏิสัมพันธ์ ที่กระตุ้นความนึก คิด และอารมณ์
ความรู้สึกของผู้เรียนทางเดียว นอกจากนั้นจุดประสงค์ของหนังสือเล่มนี้ที่ได้ระบุไว้ คือ
เป็นหนังสือสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ที่ต้องการพัฒนาความสามารถและ
ความถนัดในการเรียนรู้ทางภาษา วรรณกรรม และการคิดวิเคราะห์ที่ลึกซึ้งเป็นพิเศษ
มิได้บังคับสำหรับผู้เรียนทั่วไป

เพียงนิยามในบทนำเสนอของหนังสือก็ทำให้ฉันรู้สึกถึงความยากที่ต้องเผชิญ
กล่าวคือ คิดคล้ายตาม คิดโต้แย้ง คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดเชื่อมโยงเชิงบูรณา
การ จนนำไปสู่การปรับทัศนคติต่อผู้อื่น รวมถึงให้ความสำคัญกับคุณค่า และ
ความหมายที่ถ้อยคำนั้นสื่อถึง อันมีเป้าหมายสูงสุด คือ คุณค่าของความเป็นคน
แน่นอนว่าไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะปรับเปลี่ยนความคิดหรือทัศนคติของใคร ๆ โดยเฉพาะ
เด็ก ๆ ที่ฉันสอนแต่ละห้องมีถึง ๒๔ คน มุมความคิดของแต่ละคนก็แตกต่างกันหลากหลาย
บางคนเข้าถึงเรื่องราวเนื้อหาที่ครูสอนอย่างลึกซึ้ง จนทำให้ฉันตั้งในความคิดของเด็กวัย
เพียง ๑๒ ปี และบางครั้งฉันไม่ได้สรุปความคิดให้เด็กบางคนให้เห็นต่างนี้
ฉันจึงคิดว่านี่อาจทำให้เขาารู้สึกสับสนว่าสิ่งที่เขาคิดนั้นถูกหรือผิดประการใด ซึ่งครูควร
เป็นคนที่ให้คำแนะนำแก่เขาให้กระจ่างแจ้ง

๒. ความกดดันในการสอน เนื่องจากฉันเป็นครูใหม่ ดังนั้น เวลาที่จะเปิดแผน
ที่คู่มือซึ่งมีประสบการณ์สอนมากกว่าจะเปิดแผนเป็นคนแรก แล้วฉันจึงตาม ซึ่งในการ
เรียนการสอนในภาคเรียนนี้วิชาภูมิปัญญาภาษาไทยถูกจัดตารางให้สอนติด ๆ กันเสมอ
ในช่วงสองสัปดาห์แรก เช่น ฉันนั่งสังเกตการสอนเปิดแผนในคาบ ๑-๒ แล้วต้องลงสอน

เองต่อในคาบ ๓-๔ ทำให้แทบไม่มีเวลาได้ปรับแก้ไขในรายละเอียดของแผนเลย ข้ายังมีผู้ปกครองมาสังเกตการสอนของฉันด้วย จึงทวิตความกดดันมากยิ่งขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ฉันคิดว่าอาจเพราะตัวครูไม่มั่นใจและยังไม่ลึกซึ้งกับเนื้อหาที่จะสอนมากเพียงพอ กอปรกับความด้อยประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อต้องปรับแก้รายละเอียดของแผนเพื่อที่จะสอนต่อ จึงทำให้เกิดความกดดันที่มากขึ้นไปอีก

แม้ปีการศึกษาแรกในฐานะครูของฉันมีปัญหาและอุปสรรคมากมาย แต่ทุกอย่างก็จะค่อย ๆ คลี่คลายลง ฉันเชื่อเช่นนั้นเสมอ ในสัปดาห์ที่สาม พี่คุวิซาให้คำแนะนำฉันว่า อย่ากังวลกับแผนมากนัก ตอนนั้นทุกอย่างเหมือนถูกปลดล็อก ทุกครั้งก่อนที่ฉันจะสอน ฉันตั้งใจทบทวนและอ่านแผนจนเข้าใจรายละเอียดทุกชั้นตอนอย่างถี่ถ้วน ทำให้ในชั้นเรียนฉันอยู่กับคำตอบของนักเรียนมากยิ่งขึ้นและสอนโดยใช้คำตอบนั้นเชื่อมโยงเนื้อหาต่อไปอย่างลื่นไหล เพราะก่อนหน้านี้เวลาที่ฉันจะสอนแต่ละครั้งฉันจดรายละเอียดทุกชั้นตอนของแผน รวมถึงรายละเอียดยิบย่อยเพื่อนำไปพูดสอนเด็ก ๆ ทำให้ชั้นเรียนไม่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากครูไม่ได้อยู่กับคำตอบของเด็ก แต่อยู่กับสิ่งที่ตนเองได้จดจำมา เมื่อฉันปรับเปลี่ยนจุดนี้ฉันรู้สึกว่าได้เพิ่มพูนประสบการณ์การสอนและการจัดการชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเด็ก ๆ ได้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างแท้จริง ไม่ได้อยู่ที่ครูบอกเป็นลำดับขั้นอย่างที่ผ่านมา

ฉันคิดว่าข้อดีในการจัดการชั้นเรียนของฉัน นอกจากการพยายามทำความเข้าใจแผนจนถ่องแท้ก่อนที่จะสอนแล้ว การที่ฉันพยายามดึงคำตอบจากเด็ก ๆ อย่างหลากหลายก็เป็นอีกข้อหนึ่งที่ทำให้เด็ก ๆ ไม่หลุดจากชั้นเรียนและมีส่วนร่วมในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ฉันมักมีสายตาสังเกตเด็ก ๆ ว่าในวันนั้น ๆ เขาได้ตอบคำถามแล้วหรือยัง หรือเขากำลังสนใจสิ่งใดอยู่ หากสิ่งที่เขาสนใจทำให้เขาหลุดจากการเรียนรู้ ฉันมักจะดึงเขากลับมาด้วยการเรียกให้เขามหันมาจดจ่อกับการฟังและให้โอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนให้เพื่อนข้างๆ คอยกระตุ้นเตือนอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้มี

ส่วนช่วยเป็นอย่างมากที่ทำให้เด็กเหล่านั้นกลับมาสู่ชั้นเรียนได้อีกครั้ง โดยไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง

อย่างไรก็ตามสิ่งที่ฉันได้รับการสะท้อนมาจากเด็ก ๆ คือ เขาเกิดความไม่เข้าใจในเนื้อหาที่ครูสอน ฉันคาดเดาว่าอาจด้วยท่าทีของตนเอง ที่แสดงออกทางสีหน้าอย่างชัดเจนเมื่อเกิดความกังวล หรือไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนแก่เขาได้ หรือแม้กระทั่งอำนาจในการตัดสินใจให้คำแนะนำ/ช่วยเหลือเด็ก ๆ ที่ฉันต้องขอคำปรึกษาจากเพื่อนครูก่อน ทำให้เด็กรู้สึกได้ถึงความไม่มั่นคง

ในปีการศึกษาหน้าที่กำลังจะมาถึง ฉันมีความตั้งใจเป็นอย่างยิ่งว่าฉันจะต้องพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น โดยเป็นครูที่สอนให้เด็กเข้าใจในเนื้อหาอย่างครบถ้วน เป็นผู้ให้คำแนะนำรวมถึงให้ความชัดเจนแก่เด็ก ๆ และแสดงสีหน้าท่าทางอย่างเหมาะสม มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เขาเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่ครูต้องการจะสื่ออย่างแท้จริง เพราะ “ครู” คือ คนสำคัญของนักเรียน หากครูไม่สามารถเป็นเสาหลักให้เขาพึ่งพิงและให้ความกระจ่างแจ้งแก่เขาได้แล้ว เด็ก ๆ จะไปพึ่งพิงใครหากไม่ใช่ “ครู”...

นางสาวชญญา อองอาจ (ครูฝึก)

ครูภูมิปัญญาภาษาไทย ชั้น ๖